

"YIL BİTMEDEN..."

Yüzülda bir yaşanabilecek türden bir felaket olarak geride bıraktığımız pandemi süreci, yalnızca sosyal yaşamımızda değil, ekonomik ve endüstriyel süreçlerde de önemli hasarlar yarattı. Örneğin, dünyanın önde gelen birçok şirketi, pandemi sürecinde alışkanlık haline gelen hibrit çalışma sistemi ile geleneksel çalışma düzeni arasında bir denge kurma krizini yaşıyor. Diğer yandan, ekonomik olarak gelişmiş pek çok ülke, pandemi döneminde uygulanan parasal genişleme politikalarının yol açtığı enflasyonist etkilerle mücadele ediyor. Benzer şekilde, sanayi üretimindeki sorunlar da pandemi döneminde öylesine derinleşti ki, bunun üzerine gelen tedarikte bölgeselleşme eğilimleri, Rusya-Ukrayna savaşı ve enerji krizi gibi unsurlar da eklenince, küresel imalat sektörü eski büyüklüğünü mumla arıyor. Bu 4 yıllık süreçte küresel ticaret hacminde belirli bir büyüme gördük ancak bu durum, verimlilik ve arz artışından değil, ürün fiyatlarındaki artışlardan kaynaklandı. Üretimde bir artış yaşanmadığı için, istihdamda da bir gelişme sağlanamadı.

"Siyah Kuğu" olarak nitelendirileceğimiz zorlu koşulların adeta sıraya dizildiği 4 yıllık bu periyotta, dünya genelinde makine ihracatındaki artış oranı yüzde 12 seviyesindeyken, ülkemizde bu oran yüzde 43'e ulaştı. Dünya genelinde makine üretimindeki artış yüzde 12 seviyelerinde kalırken, Türk makine sektörü bu oranı miktar olarak yüzde 72 gibi olağanüstü bir seviyeye taşıdı. Performansıyla tüm dünyadan ayrılan Türk makine sektörü, kendi üretim yatırımlarını da önemli ölçüde artırdı ve büyüdü. Ülkemizin makine teçhizat yatırımlarının toplam 483 milyar dolara ulaştığı son 4 yıl içinde, yatırımlardaki reel artış yüzde 86'ya vardı.

2024 yılı ikinci ve üçüncü çeyreğinde daralan makine ve teçhizat yatırımları verilerine, bu gelişim sürecindeki yüksek hızı odaklanmadan bakan birisi, tabloyu doğru okumakta zorlanacaktır. Ancak imalat sanayinin dinamiklerine hâkim olan ve aldığımız mesafeyi deyim yerindeyse bir takimetre ile yorumlayabilen birisi, bu yılın adeta bir duraklama, bir nefeslenme, bir pit stop olduğunu fark edecektir. Sermaye piyasalarında yaşanan her türlü geri çekilmeyi sürdürülebilirlik temelli sağlıklı bir düzeltme hareketi olarak değerlendiren iyimser yaklaşımın, söz konusu sanayi üretimi olduğunda karamsar kalması çelişkili bir durumdur.

"GENEL İHRACAT FİYATLARININ DÜŞMESİ YURT İÇİNDE ENFLASYONU TETİKLİYOR"

İçinde bulunduğumuz anlara daha geniş bir çerçeveden bakmayı öneriyor olmamız, mevcut durumun zorluklarının farkında olmadığımız anlamına gelmez elbette. Türkiye'de dezenflasyon sürecinin yarattığı yan etkiler nedeniyle, 2019'un üçüncü çeyreğinden bu yana makine ve teçhizat yatırımlarında ilk kez gerileme görüldü. Tam 18 çeyrektir kesintisiz yukarı giden bu verideki yüzde 5,6'lık düşüş, iç pazardaki zorlu sürecin ve özellikle de makine

imalatçılarımızı bekleyen akıbetin önemli bir göstergesi oldu. 2019-2023 yılları arasında istihdamı yüzde 40 gibi yüksek seviyede bir artış sağlayan sektörümüzde son 12 ayda istihdam artışı durdu, hatta yüzde 1 seviyesinde de olsa bir azalış gerçekleşti. Tüm bunların yanında; iç pazardaki fiyatlarını artırmadan ihracatını sürdürmeye mecbur olan makine sektörü yüksek yerli katma değerli yapısı ve yüksek nitelikli personel istihdamı nedeniyle enflasyondan en fazla etkilenen imalat dalı oldu.

Dünyada neredeyse tüm iç pazarlarda talep, yatırım ve üretimin zayıfladığı, kapasite kullanım oranlarının gerilediği bu yıl; Türkiye'de genel ihracatın ucuzladığına, sektörlerin ihracatında değer bazındaki artışın esasen miktar bazındaki daha büyük artışlarla sağlanabildiğine şahit olduk. Makede ise durum daha farklıydı, bizde miktar bazındaki gerilemeyi ihracat birim fiyatlarındaki artış kompanse etti.

Yüksek maliyetler ve düşük kurlarla ilgili kayguların bolca dile getirildiği bir dönemde genel ihracat tarafında sağlanan yükselişi; kredi kullanmamak, stokları paraya tahvil etmek, borç ödemek, taahhüt kapatmak, ölçek ve personel korumak, müşteriye veya pazarı elde tutmak ve benzeri birçok maksada bağlamak elbette mümkün olacaktır. Ne var ki, ederinin altında olduğu ihsas edilen bir kısım ihracatın, firmalar kadar ülke ekonomisine maliyetlerinin de olacağını dikkate alıyoruz. Sürdürülebilir olmayacak bu durumun ithalata yönelik kayıpları içeriden telafi etme gayreti ve dolayısı ile enflasyonda yapışkanlık gibi riskler taşıdığını vurgulamaktan geri kalmıyoruz.

"DAHA AGRESİF VE REKABETÇİ BİR DÖNEM BİZİ BEKLİYOR"

Üstelik bu tüm gelişmelerin üstüne, dünya düzeni olarak bildiğimiz nizamın çok karmaşık ve çok merkezli hale geldiği bir döneme giriyoruz. ABD'nin yeni başkanı Trump'ın ilk dönemi için söylenen ticaret ve teknolojik egemenlik kavgası; ticaret ve teknoloji üstü daha karmaşık ve bütünleşik sorunlar yumağı içeren bir kavgaya dönüşüyor. Gümrük vergilerinin ülkeler veya bölgeler arasındaki ticareti dengeleme maksatlı olarak DTÖ verilerine dayanılarak belirlenmesine alışmışken; siyasi m ü l a h a z a l a r olarak göç dalgaları ve illegal faaliyetler öne sürülüyor. Egemenlik kavgasında her şey gümrük vergisi, koru-

macılık ve önemli hammaddeye ulaşım ve kısıtlama şeklinde gelişiyor.

Almanya'nın başını çektiği AB ülkeleri, geçmiş dönemde küresel olarak kazançlı çıkanlar grubunda yer alıyordu. Bunun ana nedenlerinden biri, ABD-Çin arasında oluşmuş ve belli kaidelere göre hareket eden kurumlar ve kurullar çerçevesinin geçerli olmasıydı. Şu an ABD hiçbir kural ve kurum tanımayacağını ihsas ettiği için başta Almanya olmak üzere tüm AB ülkeleri 'kaybeden' ülkeler grubuna dahil olmaya başladı. AB'nin enerji ve iklim politikaları, yeni dönemde şekillenen AB bürokrasisinin hala daha çok regülasyon ve direktif yanlısı tutumu ile AB ülkelerinin ısrarla koruduğu bütçe disiplin politikası reel gerçeklerden uzaklaşıldığı görüntüsü veriyor. Hemen her konuda farklılıklar içeren ülke politikaları nedeniyle AB içindeki birden fazla gruplaşma eğilimleri de AB'nin küresel güç manasındaki cazibesini azaltıyor. Yeşil ve dijital dönüşüm sürecine geç intibak, konjonktürel anlamda Rusya-Ukrayna savaşının yarattığı ucuz ve fosil enerjiye ulaşım sorunu AB'nin güçlü ekonomilerinde rekabet dezavantajı yaratıyor. Hatta bu nedenle AB'nin enerji, iklim ve hammadde fasıllarındaki yeşil politikaları ötelemesi gerektiği, artık Almanya da dahil pek çok ülke tarafından yüksek sesle dillendiriliyor. Düşündürücü olan, bu konudaki tartışmaların Almanya ve AB'de 'sanayisizleşme' ya da 'endüstrinin gerilemesi' başlığı altında, en güçlü kaslarına yönelik olarak yapılmasıdır.

Endüstrinin gerilemesine işaret eden üç önemli parametre olan endüstriyel işyeri sayısı, endüstriyel üretim rakamları ve yatırım bazında Almanya'ya bakıldığında, bariz bir gerileme görülmektedir. Endüstriyel üretimin iki sene içerisinde %8,3 gerilediği, sadece bir yıl içinde 71 bin çalışanın endüstride işten çıkarıldığı, dev işletmelerin işten çıkarma ve işyeri kapatma sürecini hızlandırdıkları biliniyor. Bir enstitünün analizine göre Almanya'dan 2022 yılında 125 milyar Euro, 2023 yılında da 94 milyar Euro yatırım için ülke dışına çıktı. Almanya bu gerilemeyi nasıl durduracak veya bunu başarabilecek mi? Bunun için 2025 yılının Şubat ayında yapılacak olan genel seçimlerin sonucu bir işaret verebilir. Halihazırda Almanya AB'nin en güçlü ekonomisi ama gerek büyüme rakamlarında gerekse de endüstriyel trend eğilimlerinde gücünden güç kaybedeceği açık.

Başta Almanya olmak üzere AB'nin merkez

ülkelerinde baş gösteren 'sanayisizleşme' eğiliminden Türkiye maalesef fazla yararlanamadı. Bunda değişik etkenlerin rolü büyük fakat bizler üretim gücümüzü, istihdamı ve bu sektörlerde yapılması zorunlu yatırımı iskalayamayız. Gelecek dönemde üretim tesislerini neredeyse ve ne pahasına olursa olsun ayakta tutan ülkelerin güçlü olacağı bir süreç olacağını akılda tutmalıyız.

ABD'deki seçmen davranışlarında belirginleşen korumacı eğilim; gelişmiş ülkelerin makine, otomotiv ve savunma sanayi gibi üretim sektörlerini korumaya kararlı olduklarının bir işareti. Buna karşın, ABD ile ticaretinin sınırlanacağı peşinen ilan edilmiş ülkeler, dünyanın geri kalanında ticaret yollarını saptırmak da dahil, çok daha agresif stratejiler geliştirecektir. Rakiplerin gözünü kararttığı bu süreç, duvarlarını örmekte kararsız kalanların ise lehine gelişmeyecektir. Bugüne kadar zıt kutuplar arasında yolunuzu hep bulmamızı sağlayan rekabet gücümüzü koruyabilmek için, niş alanlardaki üretim ölçeklerimizi ve teknoloji seviyelerindeki çeşitliliğimizi geliştirmeye her zamankinden fazla eğilmeliyiz. Kamunun yatırım, inovasyon ve sürdürülebilirlik desteklerini odak sektörlerde daha işlevsel hale getirmeliyiz. Önümüzde bizi bekleyen süreçte yoğun biçimde, bugüne kadar odaklandığımız verimlilik ve ikiz dönüşüm faaliyetlerimizi hızla rekabetçiliğe tahvil etmenin yollarını geliştirmeliyiz.

"OLUMSUZ GİBİ GÖRÜNEN BAZI ANLAR, GELİŞİM SÜRECİNİN BİR PARÇASI"

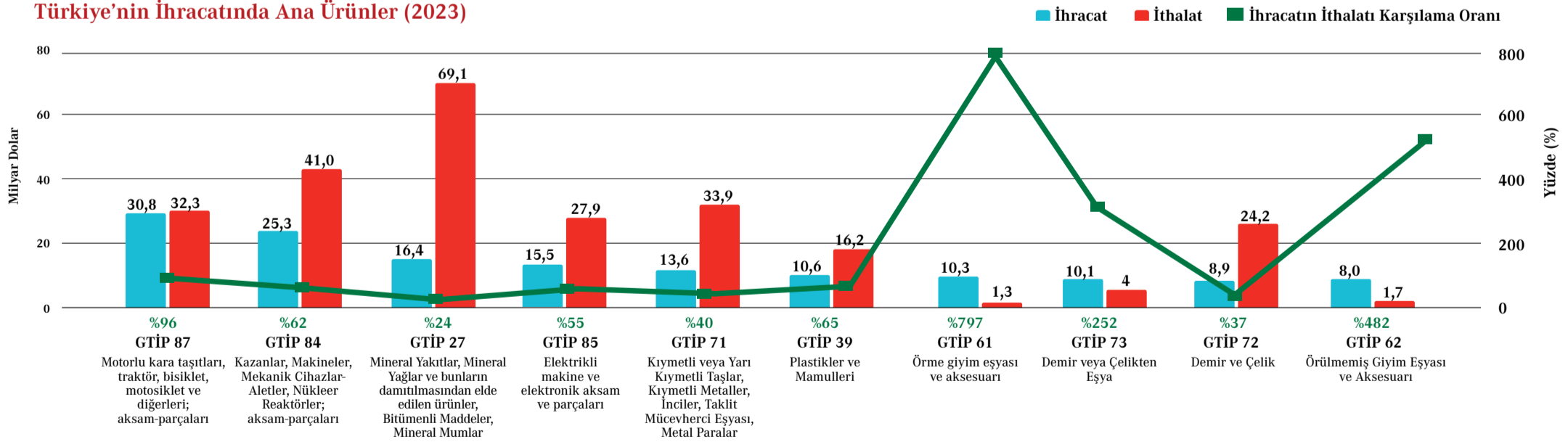
Her yılın sonunda, dönemini en yüksek performansla tamamlayan üye firmalarımızı belirlemek için bir liste ve onları kutlamak, başarılarından duyduğumuz kıvanç ve memnuniyeti ifade etmek amacıyla Şükran Plaketleri hazırlıyoruz. İlerleyen sayfalarda 2023'ün liderlerini de görebileceğiniz bu listeyi; ismine yer verdiğimiz üyelerimizin de rızasını alarak belli mecralarda ilan ederken, özenle ve senelerdir aynı formatta hazır ettiğimiz plaketleri ise sektörel tevazuumuz içinde şampiyonlarımıza takdim ediyoruz. Her yerde sınıflandırılmış makinelerin konsolide verileriyle uğraşmanın güçlüğü ve muhtemel hataların geri dönülmesi zor mağduriyetlere sebep olma ihtimali dikkatimizi ve sarf ettiğimiz zamanı çoğaltıyor. Bu müddet zarfında bazen öylesine kritik gelişmeler yaşanıyor ki, firmalarımız bir önceki yılın başarılarını unutarak kendilerini mevcut zorlukların yoğunluğuna çoktan kaptırmış da olabiliyor.

2024'ün sonuna çok yaklaşışken, fırsattan istifade, geldiğimiz noktayı ve geçtiğimiz aşamaları hatırlamanın gidişata dair tahminlerde bulunmaktan daha önemli olabileceğine değinmek; mevcut durumları analiz ederken süreçleri de göz önünde bulundurmanın ne kadar kıymetli olduğunu vurgulamak istedim. Süreçlere bu şekilde bakmanın, bazen olumsuz gibi görünen bazı anları, gelişim sürecinin bir parçası olarak yorumlamamıza ve bu konuda daha açık bir bakış açısı kazanmamıza katkı sağlayacağına inanıyorum.

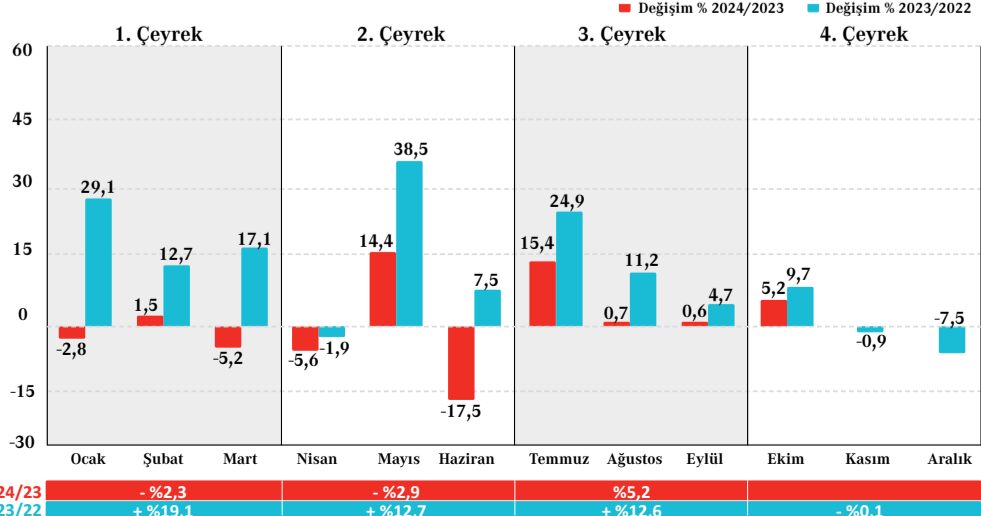
Kutlu KARAVELİOĞLU
Makine İhracatçıları Birliği Başkanı

#meraklısınamakine

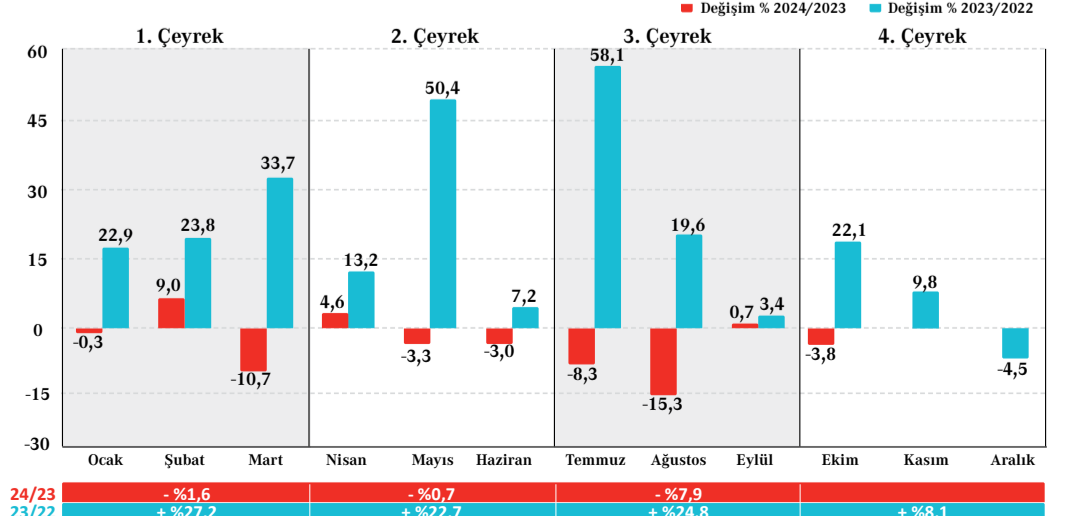
Türkiye'nin İhracatında Ana Ürünler (2023)

Makine İhracatı Aylık ve Çeyreklik Artış Oranları

Makine İthalatı Aylık ve Çeyreklik Artış Oranları

TÜRKİYE'NİN MAKİNECİLERİNDEN 32 KATEGORİDE 160 ŞÜKRAN PLAKETİ

Makine imalatçılarının artan rekabet gücü ve uluslararası ölçekte genişleyen iş birlikleri sayesinde, makine sektörü 2023 yılını 28,1 milyar dolar ihracatla tamamladı. Bu başarıyı taçlandırarak amacıyla, 2023 yılının ihracat liderlerine Türkiye'nin Makinecileri (MAİB) tarafından Şükran Plaketleri takdim edildi. MAİB üyesi firmaların, kendi alt sektörlerindeki performanslarına göre değerlendirildiği araştırma sonucunda, başarılarını sürdürülebilir kılan işletmeler ile makine alt gruplarında ilk 5'e giren firmalara toplam 32 kategoride 160 plaket verildi.

2023 YILINDA EN ÇOK MAKİNE İHRACATI YAPAN 5 FİRMA

- TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- MAKİNE VE KİMYA ENDÜSTRİSİ A.Ş.
- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BAYKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

2019-2023 DÖNEMİNDE MAKİNE İHRACATINI EN ÇOK ARTIRAN 5 FİRMA

- VIG MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ASOS PROSES MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BEKEL BEYAZ EŞYA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ALPLA PLASTİK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- BAYSAN TRANSFORMATÖR PAZARLAMA VE TİC. LTD. ŞTİ.

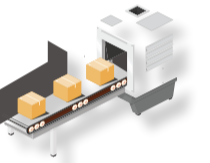
2023 YILINDA MAKİNE İHRACATINI EN ÇOK ARTIRAN 5 FİRMA

- HİDROPARK HİDROLİK PNÖMATİK SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- İSTANBULLU MÜHENDİSLİK VE DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- SER MADEN MAKİNALARI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- EKOSİSTEM MÜHENDİSLİK İNŞ. TES. TAAH. İMALAT VE TİC. LTD. ŞTİ.
- GFK BÜRO MAKİNELERİ VE DİJİTAL BASKI SİSTEMLERİ LTD. ŞTİ.

AMBALAJ MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- EKTAM MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BETAPAK MAKİNE ANONİM ŞİRKETİ
- SUN MAKİNA DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- UNIKA İÇ VE DİŞ TİCARET PAZARLAMA A.Ş.
- MAKREV MAKİNA MÜHENDİSLİK SANAYİ VE TİC. A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

BÜRO MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- NCR BİLİŞİM SİSTEMLERİ LTD. ŞTİ.
- BAYKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- İNK REKLAM ÜRÜNLERİ İTHALAT İHRACAT SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- SAVEMA MARKALAMA VE KODLAMA MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- MİST ELEKTRONİK BİYOMEDİKAL SAVUNMA TEK. YAZ. EĞİT. ENERJİ KİM. ARAŞ. GEL. DAN. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.

DERİ İŞLEME MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- ÖZDERSAN DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- HİSAR DERİ DOLAP VE PERVANELER SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- DEMAKSAN DERİ İNŞAAT ASANSÖR MAKİNA SANAYİ VE TİC. LTD. ŞTİ.
- VARDAR DERİ MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- EKSPRES DERİ MAKİNE KİMYA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

ELEKTRİK MOTORLARI, JENERATÖRLER VE AKSAMLARI

- LM WIND POWER BLADES TURKEY SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DALGAKIRAN KOMPRESÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- YILMAZ REDÜKTÖR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- CEFA MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- İMPO MOTOR POMPA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

EVŞEL VE ENDÜSTRİYEL SOĞUTMA MAKİNELERİ

- KLİMASAN KLİMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- KOREL ELEKTRONİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TELESET ELEKTROMEKANİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ÜNTES ISITMA KLİMA SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

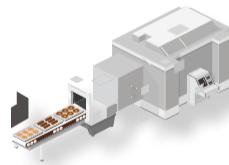

İLGİLİ DERNEK:

GIDA MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- MEMAK ENDÜSTRİYEL GIDA MAKİNALARI A.Ş.
- İMAŞ MAKİNA SAN. A.Ş.
- ALAPALA INTERNATIONAL DİŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- ALTUNTAŞ HAVALANDIRMA TURİZM SAN. TİC. A.Ş.
- DENİZ SU VE ATIK SU ARITIM İNŞAAT TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

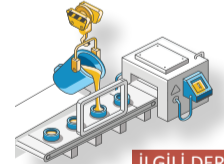

İLGİLİ DERNEKLER:

HADDE, DÖKÜM MAKİNELERİ, KALIPLAR VE AKSAMLARI

- EXPORT DİES TİCARET LTD. ŞTİ.
- HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- SMF SERT METAL KALIP SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TRASTEEL MAKİNA VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
- UZER İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

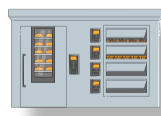

İLGİLİ DERNEKLER:

ISITICILAR, FIRINLAR VE AKSAMLARI

- TERMOKAR ISITMA SOĞUTMA KLİMA CİHAZLARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROPOR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ASOS PROSES MAKİNA SANAYİ VE TİCARET ANONİM ŞİRKETİ
- GEMAK GENEL SOĞUTMA MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- AS ÇELİK DÖKÜM İŞLEME SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEKLER:

İÇTEN YANMALI MOTORLAR VE AKSAMLARI

- OYAK-RENAULT OTOMOBİL FABRİKALARI A.Ş.
- ERKUNT SANAYİ A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- CENGİZ MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- REPKA DİŞ TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

İNŞAAT, MADENCİLİK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- HİDROMEK HİDROLİK VE MEKANİK İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ÇUKUROVA MAKİNA İMALAT TİCARET A.Ş.
- ELKON BETON MAKİNALARI SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HİSAR ÇELİK DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HİSARLAR İTHALAT İHRACAT PAZARLAMA A.Ş.

İLGİLİ DERNEKLER:

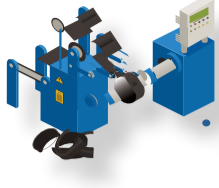
KAĞIT, MATBAACILIK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- TCE CONVERTING EXPORT MAK. SAN. TİC. LTD. ŞTİ.
- ICM MAKİNE VE MÜHENDİSLİK LTD. ŞTİ.
- SAVEMA MARKALAMA VE KODLAMA MAKİNALARI SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- GÜR-İŞ MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- TANMAK BASKI SİLİNDİRLERİ DİŞLİ MAK. SAN. TİC. A.Ş.

KAUÇUK, PLASTİK, LASTİK İŞLEME MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- UZER İTHALAT İHRACAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİKROSAN PLASTİK MAKİNE DIŞ TİCARET A.Ş.
- ATAÇ TEKNİK VE PLASTİK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- MG DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- KABMAK MAKİNE SANAYİ VE MÜHENDİSLİK İÇ VE DIŞ TİC. LTD. ŞTİ.

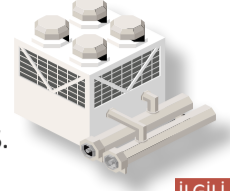

İLGİLİ DERNEK:

KLİMA VE SİSTEMLERİ

- ARÇELİK-LG KLİMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ÜNTES İSITMA KLİMA SOĞUTMA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- FLAKTGROUP HAVALANDIRMA SANAYİ A.Ş.
- FORD OTOMOTİV SANAYİ A.Ş.
- RASKAR PAZARLAMA İÇ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

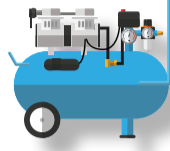
İLGİLİ DERNEK:

POMPA VE KOMPRESÖRLER

POMPALAR VE AKSAMLARI

- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- MAS-DAF MAKİNA SANAYİ A.Ş.
- KSB-POMPA ARMATÜR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- STANDART DIŞ TİCARET VE PAZARLAMA A.Ş.

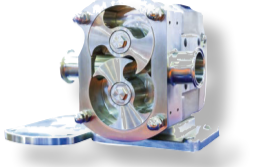

İLGİLİ DERNEK:

KOMPRESÖRLER VE AKSAMLARI

- DALGAKIRAN KOMPRESÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- SILVERLINE EV GEREÇLERİ SATIŞ VE PAZARLAMA A.Ş.
- ARMA FİLTRE SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- EKOMAK ENDÜSTRİYEL KOMPRESÖR VE MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GİRGİN ANKASTRE SİSTEMLERİ SANAYİ DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

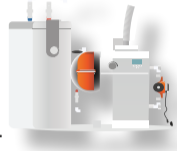

İLGİLİ DERNEK:

REAKTÖR, KAZANLAR VE AKSAMLARI

- BAYMAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERENSAN ISI CİHAZLARI PAZARLAMA VE SERVİS A.Ş.
- ERYİĞİT ENDÜSTRİYEL MAKİNA VE TIBBİ CİHAZLAR İMALAT İTHALAT İHRACAT İNŞAAT TİCARET A.Ş.
- TETA KAZAN VE MAKİNA İMALAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MİMSAN ENDÜSTRİ KAZANLARI SAN. VE TİC. A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

RULMANLAR, GÜÇ AKTARMA ELEMANLARI VE AKSAMLARI

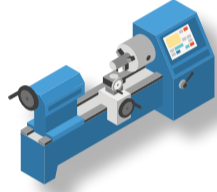
- ORTADOĞU RULMAN SANAYİ TİCARET A.Ş.
- ESTAŞ KAM MİLİ İMALAT İTHALAT İHRACAT SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- KENTPAR DIŞ TİCARET A.Ş.
- LOTUS DÖKÜM MAKİNA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- DİRİNLER DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

TAKIM TEZGAHLARI

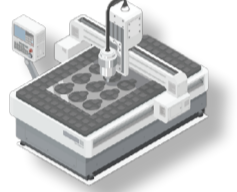
TAKIM TEZGAHLARI (AĞAÇ İŞLEME) VE AKSAMLARI

- KABAN İÇ VE DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.
- YILMAZ MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HAFFNER MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- İNAN PLASTİK MAKİNALARI SAN. VE TİC. A.Ş.
- MURSER DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

TAKIM TEZGAHLARI (ŞEKİLLENDİRME) VE AKSAMLARI

- DURMAZLAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- REPKON MAKİNA VE KALIP SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BAYKAL MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DURMA DIŞ TİCARET A.Ş.

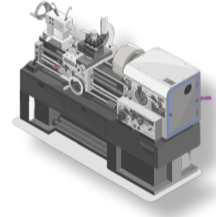

TAKIM TEZGAHLARI (TALAŞLI İMALAT) VE AKSAMLARI

- ERMAKSAN MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DURMA DIŞ TİCARET A.Ş.
- BEKA-MAK MAKİNA ELEKTRİK İHRACAT İTHALAT VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- DURMAZLAR MAKİNA SAN. VE TİC. A.Ş.
- BAYKAL MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

TAKIM TEZGAHLARI (DİĞER) VE AKSAMLARI

- MKS MAKİNA MERMER MADENCİLİK İTHALAT İHRACAT PAZARLAMA TİCARET LTD. ŞTİ.
- TEKNOROB ROBOT TEKNOLOJİLERİ AR-GE OTOMASYON TAS. MÜH. HİZ. SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- CANDAN MAKİNA YEDEK PARÇA SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- CMS MAKİNE SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- MURSER DIŞ TİCARET LTD. ŞTİ.

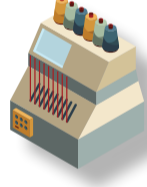

İLGİLİ DERNEKLER:

TEKSTİL, KONFEKSİYON MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- DİLMENLER MAKİNE PAZARLAMA SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- SER MEKATRONİK SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- EFFE MAKİNE ENDÜSTRİ TİCARET A.Ş.
- CANLAR GLOBAL MAKİNA PAZARLAMA VE TİCARET A.Ş.
- TOLKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

TÜRBİN, TURBOJET, HİDROLİK SİSTEMLER VE AKSAMLARI

- PRATT & WHITNEY THY TEKNİK UÇAK MOTORU BAKIM MERKEZİ LTD. ŞTİ.
- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GALİPOĞLU FORM DIŞ TİCARET A.Ş.
- KAYAHAN MAKİNE HİDROLİK A.Ş.
- ÖZÇELİKLER HİDROLİK SİLİNDİR SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.

İLGİLİ DERNEK:

TRAKTÖRLER, TARIM, ORMANCILIK MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- TÜRK TRAKTÖR VE ZİRAAT MAKİNELERİ A.Ş.
- IZMAKPAR MAKİNE KALIP YEDEK PARÇA SANAYİ TİCARET LTD. ŞTİ.
- ERKUNT TRAKTÖR SANAYİ A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- ÖZDÖKEN TARIM MAKİNALARI SANAYİ TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEK:

VANALAR, ARMATÜRLER VE AKSAMLARI

- BOSCH REXROTH OTOMASYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- DİKKAN DIŞ TİCARET A.Ş.
- ROCA TR BANYO A.Ş.
- VASTAŞ VALF ARMATÜR SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEKLER:

YÜK KALDIRMA, TAŞIMA VE İSTİFLEME MAKİNELERİ

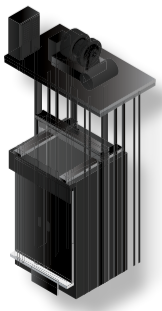
VİNÇLER VE AKSAMLARI

- IŞIK VİNÇ ELEKTROMEKANİK MÜHENDİSLİK A.Ş.
- KM KÜMSAN VİNÇ SİSTEMLERİ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- BÜLBÜLOĞLU VİNÇ SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GÜRDESAN GEMİ MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- GÜRALP VİNÇ VE MAKİNA KONSTRÜKSİYON SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

YIKAMA, KURUTMA MAKİNELERİ VE AKSAMLARI

- AKS ELEKTROMEKANİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- ZATEL PRES DÖKÜM SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TELAS LASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TOLKAR MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- TOPDAL PLASTİK SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

ASANSÖRLER VE AKSAMLARI

- HASPAR ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- AH-MET ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- KLEEMANN ASANSÖR SANAYİ TİCARET A.Ş.
- İDA ASANSÖR SANAYİ VE TİCARET LTD. ŞTİ.
- MARSELEVATOR DIŞ TİCARET VE SANAYİ A.Ş.

YÜK KALDIRAN, TAŞIYAN DİĞER MAKİNELER VE AKSAMLARI

- BERRMAK KONVEYÖR SİSTEMLERİ SANAYİ A.Ş.
- HEMA EXİM TİCARET A.Ş.
- ALTINBİLEK MAKİNA İNŞAAT SANAYİ VE TİCARET A.Ş.
- SMZ ENDÜSTRİYEL EKİPMANLARI SAN. VE TİC. LTD. ŞTİ.
- ŞANMAK MAKİNA SANAYİ VE TİCARET A.Ş.

İLGİLİ DERNEKLER:

MAKİNE SEKTÖRÜ

GENEL GÖRÜNÜMÜ

Girişim Sayısı

Türkiye imalat sanayinde 2023 yılında bir önceki yıla göre yüzde 1'den daha az olacak şekilde, sınırlı bir düşüş meydana geldi. İmalat sanayi ekonomik koşullardaki gerilemeden olumsuz etkilenmiş olsa da makine sanayi girişimlerindeki artış devam etti.

İmalat sanayinde
462,2 bin

Makine sektöründe
56,7 bin

Makine sektörünün payı
%12,3

İmalatçı Tesis ve Çalışan Sayısı

15 bine yakın tesisin faaliyet gösterdiği makine sektöründe en fazla tesis kaldırma ve taşıma ekipmanları alanında faaliyet gösteriyor. Onu ikinci sırada tarım ve ormancılık makineleri takip ediyor. Tesislerin 9 binden fazlası mikro ölçek kapsamında değerlendiriliyor.

Tesis Ölçekleri

Ölçek	Tesis Sayısı
Mikro	9.075
Küçük	4.457
Orta	1.063
Büyük	150

Genel Toplam 14.745

Makine Alt Sektör Gruplarına Göre Girişim Sayısı

Makine sektöründe girişim sayısının en yüksek olduğu alt sektörler makine ve ekipmanların kurulumu ile başka yerde sınıflandırılmamış makine ve ekipman imalatı.

Makine ve ekipman kurulumu ve onarımı
(NACE 33)

28.873

Makine ve ekipman imalatı
(NACE 28)

22.422

El aletleri, takım tezgâhi uçları vb.
(NACE 25.73)

3.997

Merkezi ısıtma radyatörleri
(NACE 25.21)

480

Buhar jeneratörü imalatı
(NACE 25.30)

134

Diğer

773

TOPLAM 56.679

Kaynak: TÜİK

Ciro

Makine sektörü cirosu, 2023 yılında bir önceki yıla göre nominal olarak yüzde 73,8 arttı. Sektörün imalat sanayi cirosu içindeki payı dikkat çekici bir biçimde yüzde 8,3'e yükseldi.

İmalat sanayinde
16,5 Trilyon TL

Makine sektöründe
1,4 Trilyon TL

Makine sektörünün payı
%8,3

Üretim Değeri

Makine sektörünün toplam imalat sanayi üretim değeri içindeki payı yüzde 8,1'e yükseldi. Bunun arkasında otomasyon ve yeni teknolojilere yönelik yatırımlarda makine sektörünün artan payının etkili olduğu.

İmalat sanayinde
15,6 Trilyon TL

Makine sektöründe
1,3 Trilyon TL

Makine sektörünün payı
%8,1

Katma Değer

2023 yılında makine sektöründe yaratılan katma değer yüzde 92,7 artarak 371,3 milyar TL oldu. Katma değer artışı yaşanmasında teknoloji yatırımları, üretim süreçlerindeki iyileştirmeler ve yüksek teknoloji ürünlerine yönelim ile yerli kaynakların daha etkin kullanılması etkili oldu.

İmalat sanayinde
3,8 Trilyon TL

Makine sektöründe
371,3 Milyar TL

Makine sektörünün payı
%9,7

NACE Tanımı

Kaldırma ve taşıma ekipmanları imalatı
Tarım ve ormancılık makineleri
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer genel amaçlı makineler
Gıda, içecek ve tütün işleme makineleri
Başka yerde sınıflandırılmamış diğer özel amaçlı makineler
Metal işleme makineleri
Soğutma ve havalandırma ekipmanları
Maden, taş ocağı ve inşaat makineleri
Tekstil, giyim eşyası ve deri işleme makineleri
Diğer takım tezgâhları
Rulman, dişli, dişli takımı ve şanzıman ve tahrik tertibatı
Akışkan gücü ile çalışan ekipmanlar
Diğer pompalar ve kompresörler
Diğer musluk, valf ve vana
Plastik ve kauçuk makineleri
Fırın, ocak, soba ve brülör
Motor ve tribün
Metalürji makineleri
Kâğıt ve mukavva makineleri
Motorlu ve pnömomatik el aletleri
Büro makineleri ve ekipmanları

Genel Toplam

14.745 340.093

Not: Tabloda yer alan ürün gruplarına ilişkin veriler, T.C. Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı, Sanayi Sicil İstatistikleri verilerinden alındığından TÜİK verilerinden daha düşük görünmektedir.

Makine Sanayi Üretim Endeksi (2021=100) ve Kapasite Kullanımı

Yıllar	Sanayi Üretim Endeksi		Kapasite Kullanım Oranı	
	Makine	İmalat	Makine	İmalat
2021	100,0	100,0	74,6	76,6
2022	114,5	116,1	75,1	77,2
2023	123,8	108,3	75,2	76,3

KAYNAK: MAKFED, Makine Sektörü Türkiye ve Dünya Değerlendirme Raporu, Kasım 2024
(İlgili NACE kodu belirtilmemiş olan tüm veriler NACE 28 kodundadır.)

